

NME-zine

Tweemaandelijks e-nieuwsbrief over Natuur- en Milieueducatie nr. 7, april 2004

● [NME-webstek](#) ● [schrijf je in](#) ● [archief](#) ● [schrijf je uit](#) ● [printversie](#) ● [contact](#)

In dit NME-zine

1. **Duurzame inventaris:** inventaris duurzame landbouw
Dierenwelzijn geen modeverschijnsel:
jongeren en dierenrechten
2. **Jouw vereniging doet aan milieu:**
NME-menu: NME-inventaris voor lokale verenigingen
Stap in een project: milieuvormingen voor lokale verenigingen
Neem nu water: verenigingen en water
3. **Brandnetelsoep in Togo-oven:** Loslopend Wild deel twee
Ecospots gezocht?: jeugdhuisen onder de milieuscanner
Nieuwe webpagina's jeugd: jongeren en informatie over NME
Chiro vindt natuur leuk: jaarthema Chiro over natuur
4. **MOS-finales:** laatste rechte lijn voor de MOS-logo's
5. **Enneem mee:** NME-aanbod en agenda

1. Duurzame inventaris

NME en landbouw

Naar aanleiding van de studiedag 'Landbouw en milieu: duurzaam op weg?' van oktober 2003 inventariseerden de organisatoren de bestaande initiatieven en instrumenten voor een duurzamere landbouw: van de gemeente Aalter die landbouwfolie inzamelt over de activiteiten van de vzw Plattelandsklassen tot het actieplan voor biologische landbouw.

Bijna alle projecten die een duurzame landbouw promoten zitten in de inventaris. Die inventaris is een inspiratiebron voor iedereen die met duurzame landbouw is begaan.

Als je project in de inventaris ontbreekt, vul dan een fiche in op

www.mina.be/inventaris-landbouw.html

➤ Dierenwelzijn geen modeverschijnsel

Meteen een van de conclusies uit het onderzoek 'Jongeren en dierenwelzijn: eisen en verwachtingen' dat het Vlaams Instituut voor Land- en Tuinbouw (VILT) eind 2003 bij jongeren van het laatste jaar secundair onderwijs uitvoerde. Tien scholen namen er aan deel. Jongeren vinden dierenwelzijn belangrijk omdat dieren recht hebben op een goed en gelukkig leven. Volgens een grote groep kan de landbouw beter presteren als ze een groter kwaliteitsbewustzijn nastreeft. Kwaliteit associëren de jongeren met familiale landbouwbedrijven, kleinschaligheid en biologische productie.

De **veehouderij krijgt van deze jongeren nog geen 6 op 10**. 8 op 10 jongeren vinden dat dieren moeten kunnen buitenlopen. Jongeren zien de overheid als een belangrijke speler die de normen van dierenwelzijn moet vastleggen.

Meer over de resultaten van dit onderzoek vind je op

www.vilt.be/imago/dierenwelzijn/

2. Jouw vereniging doet aan milieu

NME voor volwassenen

> NME-menu

Om de zoektocht van sociaal-culturele verenigingen naar interessante NME-activiteiten te vergemakkelijken, bracht de cel NME&I het bestaande NME-aanbod in kaart. Bij elke NME-activiteit uit de inventaris vind je onder andere een korte omschrijving, de contactpersonen en de kostprijs. Als ook jouw organisatie of centrum een interessant **aanbod** heeft **voor sociaal-culturele organisaties** en nog niet in de inventaris werd opgenomen, vul dan een fiche in op de raat 'Volwassenen en NME' van de webstek www.milieueducatie.be

Cel NME&I, Muriel Geldhof, tel. 02 553 80 70,
muriel.geldhof@lin.vlaanderen.be

> Stap in een project

Heel wat verenigingen uit de sociaal-culturele sector zijn vragende partij voor een betaalbare, op maat gemaakte vorming over verschillende milieuthema's. **Tandem biedt kosteloze en interactieve vormingen aan over onder andere wijkcomposteren, beperking van de afvalberg en participatie bij het lokale milieubeleid.** Deze sessies laten de deelnemers kennis maken met een geslaagd project en hen over de mogelijkheden in de eigen gemeente nadenken. Een deskundige doet dan zijn of haar ervaringen over het thema uit de doeken en een onafhankelijke moderator zorgt ervoor dat de deelnemers zelf aan de bak komen.

Je kan de thema's uit een uitgebreid voorbeeldaanbod kiezen. Reageer snel want het aantal verenigingen die van deze sessies kan profiteren is beperkt.

Op de Tandemwebstek vind je zestien voorbeeldprojecten of -thema's uit de Tandemhandleiding.

Verenigingen die met milieuthema's werken of bij regionale of provinciale bijeenkomsten een Tandemsessie willen inlassen, nemen contact op met

Ingrid Pauwels, tel. 016 22 21 03,

ingrid.pauwels@ecolife.be

of Yolente Delaunoy, tel. 02 340 09 71,

yolente.delaunoy@wwf.be

www.tandemweb.be

> Neem nu water

Aan de ene kant engageert je gemeente zich ervoor om in haar gebouwen drie maatregelen voor duurzaam watergebruik te treffen. Aan de andere kant voeren in elke gemeente **twee verenigingen of scholen** een aantal activiteiten over duurzaam watergebruik uit. De deelnemende vereniging of school zoekt dan een tot vier vrijwilligers. Die krijgen een opleiding **Watermeester** van twee halve dagen en een handleiding. Zij maken de leden, leerkrachten of ouders warm om actief aan het **lokaal watercontract** deel te nemen.

Daarvoor is een budget van €100 per vereniging of school beschikbaar. WWF en Dialoog garanderen een doorgedreven ondersteuning gedurende de projectperiode. De einddatum van de kandidaturen is 30 april.

Meer informatie vind je bij

Hilke Evenepoel van het WWF, tel. 02 340 09 60,

watermeesters@wwf.be

Meer over Watermeesters vind je ook op www.wwf.be
 Klik door naar 'op het terrein' en 'duurzame ontwikkeling'.

De einddatum van de kandidaturen is 30 april.

3. Brandnetelsoep in Togo-oven

Jeugd en NME

Het langverwachte tweede deel van Loslopend Wild, boordevol tips voor een milieuvriendelijk en energiezuinig jeugdkamp, is er. Het geeft inspiratie en heel wat praktische tips om de oude kampgewoontes op hun kop te zetten en zo **duurzamer te kamperen**: afval voorkomen bij de kampaankopen, winkelen met de bakfiets, zonnedouchen, poetsen met hemelwater, Togo-ovens, brandnetelsoep ... Tips te over in dit handige doe-boek voor jeugdkampen.

Loslopend wild 1 (spelregels voor de organisatie van een jeugdkamp) **en 2** (milieuvriendelijk en energiezuinig op kamp) zijn uitgaven van het Steunpunt Jeugd met de steun van AMINAL. Voor info en bestellingen: www.steunpuntjeugd.be

> Ecospots gezocht

Wil jouw jeugdhuis mee voor milieuzorg het verschil maken en wil je het onder de duurzaamheidsscanner leggen? Of zie je het zitten om met ECOLIFE een milieuzorgsysteem voor je jeugdhuis te ontwerpen en tegelijk een flinke som geld te besparen? Neem zo snel mogelijk contact op met ECOLIFE of schrijf je in via de webstek. De plaatsen onder de scanner zijn beperkt.

Ecolife, Kristof Daniëls, tel. 016 22 21 03,
kristof.daniels@ecolife.be
www.ecospot.be

> Nieuwe webpagina's jeugd

Aan de webstek van de cel NME&I werden pagina's specifiek voor het project 'Jeugd, ruimte, omgeving en milieu' (JEROM) toegevoegd. Jongeren vinden er ideeën en motivatie om - individueel, in groep of met hun vereniging - milieusparende en duurzame activiteiten te organiseren. Op termijn moeten die pagina's van de webstek uitgroeien tot hét startpunt waar jongeren voor informatie over NME terecht kunnen.

www.milieueducatie.be, klik op 'jeugd en NME' of logo JEROM.

> Chiro vindt natuur leuk

NatuurLeuk! wordt het jaarthema van Chiro voor het werkjaar 2004-2005. De beweging kiest voor **een positieve invalshoek met drie belangrijke aspecten**: spelen in en met de natuur, de beleving van en de zorg voor de natuur. Deze drie aspecten zijn volgens Chiro net als alles in de natuur met elkaar verbonden.

De educatoren van de Natuur- en Milieueducatieve Centra De Vroente en De Helix werden bij het voorbereidingsweekend betrokken. Het Mierentheater, het Wereldwaterspel, waterbeesten scheppen en bekijken...: ze inspireerden Chiro om het jaarthema uit te werken.

Cel NME&I, Jeugd en NME, Francis Van den Noortgaete, tel. 02 553 82 30
francis.vandennoortgaete@lin.vlaanderen.be

4. MOS-finales

Elke school die een educatief milieuzorgproject organiseert en met eigen accenten én creativiteit de schoolleden voor milieuzorg sensibiliseert, kan het MOS-logo behalen.

➔ **Basisonderwijs:** De nieuwe 'Toelichtingsbrochure voor het aanvragen van het MOS-logo' voor het basisonderwijs legt bondig uit wat MOS van de school verwacht. In de brochure vind je een aan te kruisen indicatorenlijst.

➔ **Secundair en hoger onderwijs:** In de handleiding secundair 'Wij zijn van het milieu' vind je de beoordelingscriteria voor de verschillende luiken van het logo Groene School.

Vóór 15 mei 2004 stuur je je aanvraag (basisonderwijs) of Rapport 2 (secundair en hoger onderwijs) naar je provinciale begeleider.

MOS-coördinatie: tel. 02 553 80 73 of 02 553 82 03,
mos@lin.vlaanderen.be
www.milieuzorgopschool.be

5. Enneemmee

➤ Vergroen je buurt

De meeste Vlamingen vinden groen in de woonomgeving een belangrijk element om zich goed te voelen. Waarom niet met enkele burens, collega's of medeleerlingen een groen paradijs in je buurt creëren?

Met de **Groenbon** wil de Vlaamse overheid het groen in buurt of stad promoten en het sociaal contact tussen buurtbewoners bevorderen. Vanaf 1 maart vraag je zo'n Groenbon aan bij de Afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Ook **scholen en verenigingen komen hiervoor in aanmerking**. Eén bon bedraagt 250 EUR. Per project kan je maximaal twee bons krijgen.

De groep initiatiefnemers bestaat uit minimum vijf personen. Het vergroeningsproject moet het publieke domein beïnvloeden: zoveel mogelijk mensen moeten er van kunnen genieten.

Een inschrijvingsformulier vind je op de webstek www.bosengroen.be

➤ NME in de stedelijke omgeving

De 17de Beneluxconferentie -Nederland, 21-23 april 2004- onderzoekt wat NME aan leefbare en duurzame steden kan bijdragen en welke consequenties dat heeft voor de werking van NME-organisaties. Volgende onderwerpen komen aan bod: nieuwe inhoud en thema's (leefbaarheid en duurzaamheid), nieuwe samenwerkingsvormen, partners en doelgroepen (opbouwwerk, buitenschoolse groepen), nieuwe werkvormen (wijkgericht werken, participatie) en sociale leerprocessen (rol van die processen in het **streven naar een leefbare en duurzame stad**). Excursies zijn gepland in Den Haag en Rotterdam, met projecten als de Duurzame Wijk en De Karavaan. Naast praktische voorbeelden en theoretische verdieping is er ook tijd voor reflectie van de Beneluxpartners. De deelnemers werken aan een **slotverklaring en aanbevelingen voor het beleid**.

De deelnemers uit België, Nederland en Luxemburg zijn medewerkers en ondersteuners van NME-organisaties, opbouwwerkers en gemeentelijke ambtenaren.

Geïnteresseerden melden zich bij R.M. van Raaij:

r.m.van.raaij@minlnv.nl

Je ontvangt dan een uitnodiging met aanmeldingsformulier.

Met praktische vragen kan je terecht bij Karin Verreck:

k.verreck@cailin.nl

➤ Federaal plan duurzame ontwikkeling

Midden september 2004 stelt de federale regering haar federaal plan duurzame ontwikkeling 2004-2008 voor. In het voorontwerp komen zes thema's aan bod: **armoede en sociale uitsluiting, vergrijzing, volksgezondheid, grondstoffen, vervoer, klimaat en energie**. Elk thema werd in vijf acties vertaald.

Tijdens de raadpleging die loopt tot 14 mei '04 kan je in het gemeentehuis en de openbare bibliotheek het voorontwerp inkijken. Een gratis exemplaar van het document vraag je aan via Postbus 2004, 1000 Brussel.

www.plan2004.be

➤ Natuurouders

Zowat elke school besteedt aandacht aan natuur- en milieu-educatie (NME). Door de eindtermen en ontwikkelingsdoelen behoort NME tot de onderwijsopdracht. Het natuur- en milieuonderwijs in de basisschool gaan verder dan de overdracht van 'kennis van de natuur'. Kinderen leren hun natuurlijke omgeving 'ervaren' en 'onderzoeken', er zorg voor dragen en er waardering voor opbrengen. Dat kan niet zonder direct contact met de natuur en omgeving. **Voor een natuuruitstap heeft de leerkracht niet altijd voldoende tijd, ruimte en kennis.** Natuurouders kunnen hierbij helpen.

www.natuurouders.be

➤ Ideeën aan zee

De kleurrijke brochure '*NME aan Zee, natuur- en milieueducatie aan onze kust*' geeft een overzicht van het NME-aanbod van de tien kustgemeenten: activiteiten, fietstochten, wandelingen, workshops, cursussen, organisaties, natuurgebieden, bezoekerscentra, infopunten en veel meer.

Je bestelt de gratis brochure bij het Provinciehuis Boeverbos, tel. 050 40 32 11, fax 050 40 34 03,

leo.declercq@west-vlaanderen.be

www.weekvandezee.be

➤ 'Speuren naar sporen' in De Vroente

Op deze interactieve tentoonstelling maak je kennis met allerlei sporen van dieren op de heide. Je kan ze nog tot 30 augustus bekijken. Op weekdays van 9 tot 17u, op zater-, zon- en feestdagen van 14 tot 17u.

Natuureducatief Centrum De Vroente, Putsesteenweg 129, 2920 Kalmthout,

tel. 03 620 18 30, fax 054 31 79 88,

devroente@lin.vlaanderen.be

<http://www.devroente.be>

> Aan de slag met De Helix

- Wat gebeurt er met de oude geneesmiddelen die je terug naar de apotheek brengt? Hoe wordt drankkarton gerecycleerd? Bestaat er een milieuvriendelijke verpakking voor frisdrank? De doe-activiteiten uit het nieuwe Helixpakket '**Aan de slag met afval**' betrekken jongeren van de eerste graad secundair bij het thema afval en stimuleren hen om keuzes te maken. Bij het pakket hoort een videocollage over onder andere GFT-compostering, recyclage van batterijen, autobanden, plastic en blik. Het pakket omvat een leidraad (€3), een determinatietabel (€3). De videocollage kost €4,5.

- Het bos beleef je in de lente met oren, neus, ogen, handen en een groot hart. '**Het bos in geuren en kleuren**' (1ste) en '**Prikkelende natuur**' (2de graad) zijn doe- en belevingsactiviteiten voor kinderen van het basisonderwijs. Test de lenteversie zelf uit en maak kennis met leidraad, educatief materiaal en methodieken op woensdagnamiddag 21 april.

Natuur- en Milieueducatief Centrum De Helix, Hoogvorst 2, 9506 Grimminge (Geraardsbergen),
tel. 054 31 79 50

dehelix@lin.vlaanderen.be
www.dehelix.be

> De Watersnip

Het Vlaams bezoekerscentrum De Watersnip aan de Zwarte Beek in Koersel organiseert **begeleide en vrije natuuractiviteiten** voor het onderwijs. Voor de basisschool: 'Wie woont er in het bos?', 'Leven in de beek', 'Leven op de heide', 'Speurtocht in het bezoekerscentrum', 'Natuurdoepad'. Voor het basis-, secundair en hoger onderwijs 'Natuurbeheer' en 'Natuurwandeling op de heide, langs de beek of naar de terril'.

De Watersnip, Grauwe steenstraat 7/2, 3582 Koersel,
tel. 011 45 01 91,

natuur.watersnip@lin.vlaanderen.be
www.dewatersnip.be

> NME voor hengelaars

Het educatief jeugdboekje 'Vist je dat?' bekijkt water door de ogen en belevingswereld van de verwonderde recreant. Het richt zich zowel tot de jeugdige als de volwassen hengelaar.

'**Vist je dat?**' is een uitgave van het Visserijfonds, de Provinciale Visserijcommissies en de Afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Je bestelt het boekje door 8 euro over te schrijven op het rekeningnummer 091-2226002-75 van het Visserijfonds, Koning Albert II-laan 20 bus 8 in 1000 Brussel met vermelding van het aantal exemplaren.

> School wordt Milieu

De internetgids www.schoolkoopwijzer.be over milieusparende producten op school verandert van naam. Naast scholen kunnen nu ook **gemeenten**, **provincies** en **administraties** terecht op deze

website die tot www.milieukoopwijzer.be werd omgedoopt.

Op de startpagina van de herwerkte site heeft elke doelgroep zijn eigen knop voor productinformatie over vijf productgroepen: drank en dranktoestellen, papierwaren, schoolmateriaal, maaltijden & tussendoortjes en schoonmaakmiddelen. **In het najaar komen er nieuwe producten bij** en tegen midden 2005 twee nieuwe productgroepen: water en verlichting.

Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw, Tineke Van Engeland,
tel. 02 282 17 20

info@milieukoopwijzer.be

www.milieukoopwijzer.be

➤ NME-agenda

Een **uitgebreide NME-agenda** van april tot einde 2004 vind je op: www.milieueducatie.be

Daarin onder andere:

Activiteiten:

Spaarkaatactie ANNET Antwerpen (april '04); Dag van de aarde (25/4); Week van de zee (23/4 tot 9/5); Week van de zachte weggebruiker (5 tot 16/5); Met belgerinkel naar de winkel (8/5 tot 30/6); startmoment Bio-zomer (29/5); Dag van het park (30/5) ...

Studiedagen:

werkwinkel weer en klimaat basisonderwijs (PIME, Lier 21/4); studiedag MOS-Limburg over energie (Bokrijk, 5/5), trefdag educatieve reservaten basis- en secundair onderwijs (PIME, Lille en Turnhout 12/5); Studiedag NME&lerarenopleiding (Kalmthout 2 en Grimminge 4/6) ...

Tentoonstellingen:

Insecten in de schijnwerpers (Turnhout tot 31/8); 'Zonne-energie' (Zwalm tot 30/9); Olympische Spelen bij de dieren (Brussel vanaf 25/5); Rondreizende tentoonstelling Verkeersacademie (tot begin '05) ...

➤ NME-links

Portaalsite met een ruim aanbod aan internetadressen. De opsplitsing in categorieën maakt zoeken op het web nog eenvoudiger.

www.milieueducatie.be

NME-zine is de tweemaandelijks e-nieuwsbrief van de Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I).

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel,
tel. 02 553 80 71, fax 02 553 80 25,
nme@lin.vlaanderen.be
www.milieueducatie.be

Redactie: Viviane Cleeren, Eric Craenhals, Muriel Geldhof, Tim Joye, Ilse Rottiers, Jan Van den Bossche, Francis Van den Noortgaete, Hilde Van Lancker, Katrien Van Poeck

Eindredactie: Jan Van den Bossche

Opmaak: Tim Joye

V.U.: J.P. Heirman, directeur-generaal, administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

- Reactie op dit NME-zine? nme@lin.vlaanderen.be
- Kent u nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine.
- Het volgende NME-zine verschijnt **eind mei 2004.**

De Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie

(Cel NME&I) stimuleert netwerkvorming in de natuur- en milieueducatieve sector en sensibiliseert het brede publiek voor actuele milieuproblemen. Ze doet hiervoor beleidsvoorbereidend werk, moedigt wetenschappelijk onderzoek en professionalisering aan en werkt voor doelgroepen vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties uit.

Het NME-zine informeert je tweemaandelijks over de evoluties van de natuur- en milieueducatie in Vlaanderen.

NME-zine - nr. 7, april 2004